

-färd, -född, -föra, -förande, -förning, -gjord, -gå, -gående, -kalla, -kallande, -kallelse, -komma, -komst, -land, -resa (v. o. s.), -skicka, -skickande, -skickning, -springa, -springande, -sända, -sändande, -sändning, -tåg, -läga, -vandra, -vandring, -visa, -visande.

HEMAFVEL, m. sing. Inhemsk afvel; äfv. på ens egen gård född och uppfödd boskap.

HEMBAGARE eller egentl. HEMBRÖDSBAGARE, m. 3. Bagare, som endast förbakar det mjöl, han af andra till bakning emottager. — Har äfv. femininet *Hembagerska*.

HEMBAKAD, a. 2. Bakad hemma, ej hos bagare. *H-t* bröd.

HEMBJUDA, v. a. 3. (böjes som *Bjuda*) Erbjuda någon viss person att köpa en egendom, innan den försäljes till annan man. — *Hembjudande*, n. 4. o. *Hembjudning*, f. 2.

HEMBRYGD, f. 3. 1) Brygd, som göres i ett husbäll, endast till husbehof. — 2) Dricka, som brygges endast till husbehof. — 3) Se *Hembryggeri*.

HEMBRYGGD, a. 2. Bryggt hemma, ej hos bryggare. *H-bryggt* dricka.

HEMBRYGGGARE, m. 3. Bryggare, som endast har rättighet att hemma hos sig försälja dricka. — *Ss. H-dricka*.

HEMBRYGGERI, n. 3. 1) Hembryggares tillverkning af dricka. — 2) Bryggeriverk, tillhörigt en hembryggare.

HEMBUD, n. 3. Den handling, hvarigenom en ägare erbjuder någon viss person att köpa en egendom, innan den försäljes till annan man.

HEMBYGD, f. 3. Se *Hemort*.

HEMBÄRA, v. a. 3. (böjes som *Bära*) 1) Bära, bringa hem. — 2) (fig.) Gifva, erbjuda, framföra. *H. någon sin tacksägelse, lof, pris, offer, en gård af sin erkänsla*. Brukas i högre stil och det finare språket.

HEMDAGS, adv. (fam.) Tid att begifva sig hem. *Det är h.*

HEMDUFVA, f. 4. Dufva, som hålles i dufslag.

HEMFA, n. 3. Omständigheten, att något hemfaller (se följ. ord).

HEMFA, v. n. 3. (böjes som *Falla*) Säges om egendom, som åter tillfaller en person, sedan den, åt hvilken han gifvit, afträdt eller förlänat densamma, dött eller på något sätt förverkat den. *En förrådsk vasalls län hemföll åter till länsherrn. Efter gåfvotagarens död hemfaller donationen åter till förra ägaren. Den egendom, en far ger sin son, hemfaller åter till fadren, i händelse sonen före honom aflider*. — Part. pass. *H-llen* brukas ofta nästan adjektivt, t. ex.: *H-en egendom, h-et gods, län*. — *Hemfallande*, n. 4.

HEMFA, m. sing. Den rättighet, som någon i vissa fall äger, att återfå, hvad han gifvit, afträdt eller förlänat en annan, om denne dör före honom.

HEMFRID, m. sing. Den säkerhet emot öfvervåld, hvar och en i kraft af lag bör äga inom sitt eget hem. *Lagen om pl.* — *Ss. H-sbrott*.

HEMFÄGEL, m. 2. pl. — *fåglar*. 1) Fågel, som är inhemsk i ett land. — 2) Hemtam fågel. — 3) (kollektivt) Hemtamdt fjäderfå.

HEMFÖDING, m. 2. Se *Inföding*.

HEMFÖDSLORÄTT, m. sing. Se *Indigenatsrätt*.

HEMFÖLJD, f. sing. Den gåfva i fast eller löst, hvilken son eller dotter erhåller vid skils-

messan ifrån föräldrabuset, vid giftermål eller bosättning. Kallas (för kvinna) äfv. *Hemgift*, *Medgift*, *Brudskatt*.

HEMFÖRLOFVA, v. a. 1. Gifva tillstånd att återvända hem. Säges mest i fråga om trupper, manskap. *H. soldater, en arbetskommendering*. — *Syn. Se Afskeda — Hemsförlofvande*, n. 4. o. *Hemsförlofning*, f. 2.

HEMGIFT, f. 3. 1) Se *Hemföljd*. *Gifva en dotter 1000 r:dr i h. Han gaf henne ett stenhus till h.* — 2) Hvad som af andra än föräldrar gifves en flicka till hjälp i bosättningen, när hon gifter sig. *Konungen har stiftat en fond till h. för fattiga flickor*. — 3) Hvad föräldrar eller anhörige gifva en flicka, när hon går i kloster, och hvilken gåfva då tillfaller klostret med full ägande rätt.

HEMGÅNG, m. sing. Det brott emot hemfriden, då man ingår i annans hus eller tomt, för att göra honom skada. *Göra h.*

HEMICYKEL, hemisfär, m. 3. pl. — *cykler*. (gr.) Halfkrets, halfcirkel.

HEMIFRÅN, hëmmifrån, adv. Från hemmet. *Komma h. Få underrättelser h.*

HEMISFER, hemisfär, m. 3. (gr.) Halfklot; hälft af himmels- eller jordgloben.

HEMISTIK, hemistick, m. 3. (gr.) Half vers af en alexandrin.

HEMKALL, hëmmkäll, n. 3. Den förmån, soldat njuter, jemte lönen, i de landsorter, der inga soldattorp äro inrättade.

HEMKNUT, m. 2. (fam.) *Ej komma utom h-arna*, vara bunden vid hemmet, ej hafva tillfälle, lägenhet eller lof att komma ifrån hemmet.

HEMKOMSTÖL, n. 3. Gästabud, som nygifta, efter bröllopet och hemkomsten till sitt nya bo, tillställa för släkt och vänner. Skrifves och uttalar äfv. *Hemkomöl*.

HEMKÖRA, v. a. 2. 1) (aktivt) I åkdon föra någon till dess hem. *H. en vän*. — 2) (fam.) Drifva, jaga hem; tvinga, nödga, att begifva sig hem. *H. boskapen från vall. H. en dagdrifvare*. — *V. n.* Köra till sitt hem. *Sedan han hade hemkört*. — För alla bem. säges äfv. *Köra hem*. — *Hemkörande*, n. 4. o. *Hemkörning*, f. 2.

HEMLEFNAD, m. sing. Det lefnadssätt, man för i hemmet.

HEMLIG, a. 2. (af gamla verbet *Hema*, täcka, dölja) 1) Som är känd blott af en eller ganska få personer; som hålles dold för andra; som sker i löundom. *En h. sammankomst, underhandling, öfverenskommelse, traktat, kärlekshandel. Ett h-t möte, aftal, anslag, umgänge, samtal, bröllop. H-a medel, utvägar. Hålla någonting h-t. Hålla h-t råd, h. konselj. Konungens h-a råd, h-a rådel, h-a konseljen*, fordom i vissa länder regeringsråd, der de vigtigaste statsärendena afgjordes. *H. bikt, h-t skriftermål*, som sker utan annan persons närvaro, än dens som emottar bikten. *H-t hus*, afträde. — *Syn. Dold, Lönnlig, Förborgad*. — 2) (om person) Som är något, utan att det är bekant för andra eller för den person, det rörer. *En h. fiende. En h. republikan*. — 3) (om sak) Som har en dold betydelse. *Skriftens h-a mening. Delta yttrande af honom hade en h. betydelse*. — *Syn. Dold, Lönnlig, Förborgad*.

HEMLIGEN, adv. Se *Hemligt*.

HEMLIGHET, f. 3. 1) Egenskapen att vara hemlig (bem. 1). *H-en af en vistelseort, en sammankomst, ett anslag*. — *Syn. Lönnlighet*. —